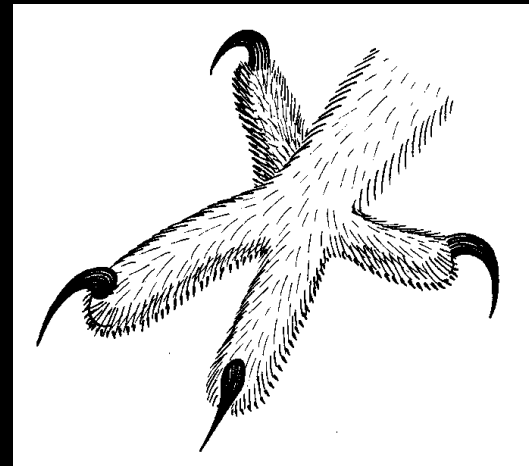
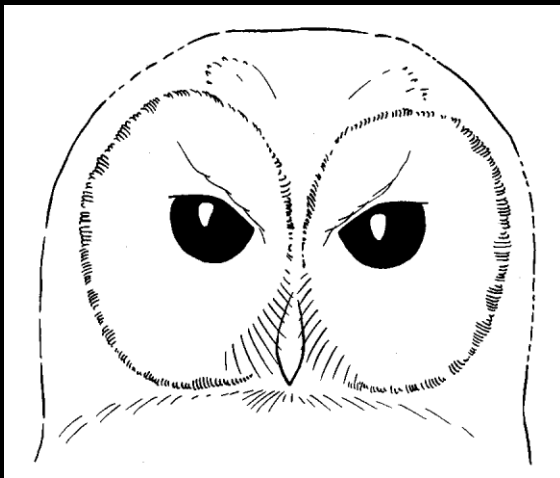

PTÁCI

2. část

Řád: SOVY (*Strigiformes*)

- predátoři s noční aktivitou, velké oči směřující dopředu, výborný sluch
- opeřené nohy se silnými drápy – spáry, vratiprst
- měkké obrysové peří, speciálně upravená první letka – neslyšný let
- krátký hákovitý zobák, vývržky, hnízda na stromech, v dutinách či na skalách, nidikolní ml., samice větší
- u nás 12 druhů (9 pravidelně hnízdí)

Č: Sovovití – *Tytonidae*

- srdčitý závoj, noční aktivita, běháky opeřené, ale chodidla lysá
- široká zaoblená křídla, ocas kratší než nohy

Sova pálená (*Tyto alba*) (H)

Č: Puštíkovití – *Strigidae*

- noční nebo denní aktivita, běháky i prsty opeřené, ocas delší než nohy

Výr velký (*Bubo bubo*) (H)

Pušťík obecný (*Strix aluco*) (H)

Puštík bělavý (*Strix uralensis*) (H)

Tomáš Hlasek

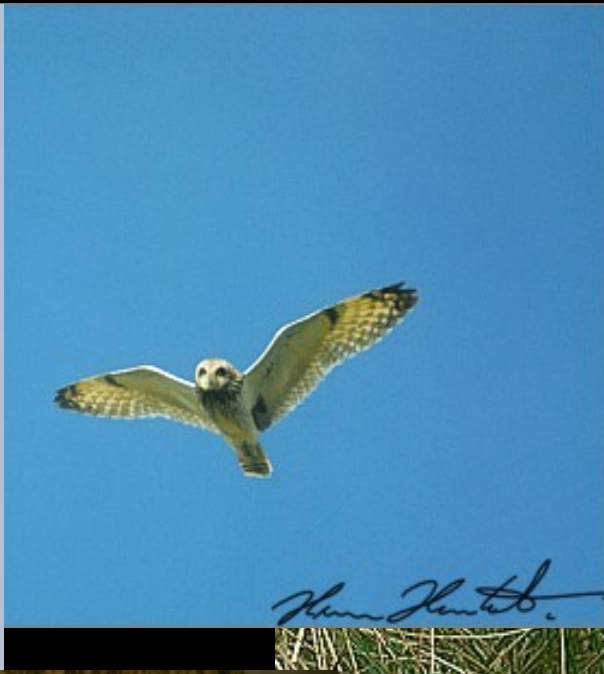
tom.hlasek.com

Strix uralensis d331

Kalous ušatý (*Asio otus*) (H)

Kalous pustovka (*Asio flammeus*) (H)

Sýc rousný (*Aegolius funereus*) (H)

© rousný hl
www.hlasek.c
Aegolius fune

Sýček obecný (*Athene noctua*) (H)

Kulíšek nejmenší (*Glaucidium passerinum*) (H)

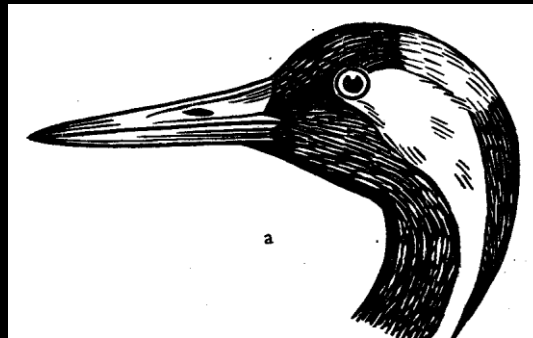
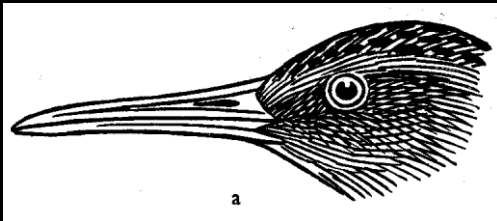
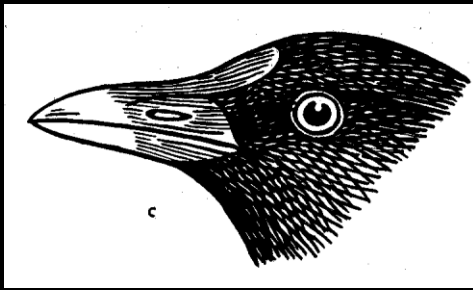
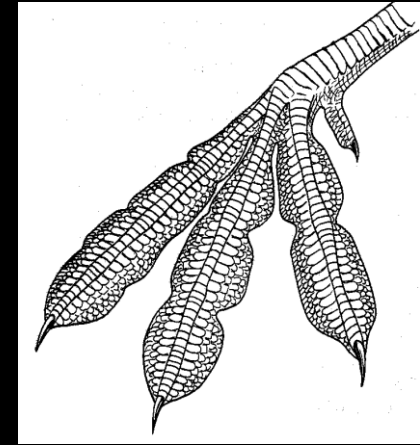

Výřeček nejmenší (*Otus scops*)

Řád: KRÁTKOKŘÍDLÍ (*Gruiformes*)

- různorodá skupina, málo společných znaků
- anizodaktylní noha (palec vysoko postavený či chybí) – běhavá, brodivá či lemovaná
- hnízdí na zemi či v rákosinách, nidifugní ml.
- většinou býložravci či všežravci
- u nás 12 druhů (pravidelně hnízdí 7)

Č: Jeřábovití – *Gruidae*

- velcí, podobní brodivým (dlouhé nohy a krk - v letu natažený), lysá barevná místa na hlavě, dobří letci, samci nápadné ruční letky (přesahují ocas)

- rovinaté mokřady, ritualizovaný tok, všežravci

Jeřáb popelavý
(*Grus grus*) (H)

Č: Chřástalovití – *Rallidae*

- malí až středně velcí, často skrytí, v blízkosti vod
- tělo zploštělé ze stran, často dlouhé nohy s dlouhými prsty (lyska lemované)
- kožní štítek na čele – lysky, při pelichání neschopní letu
- všežravci, hnízda v rákosinách či na loukách

Chřástal vodní (*Rallus aquaticus*) (H)

Chřástal kropenatý (*Porzana porzana*) (H)

© - lubomir hlasek
www.hlasek.com
Porzana porzana 8709

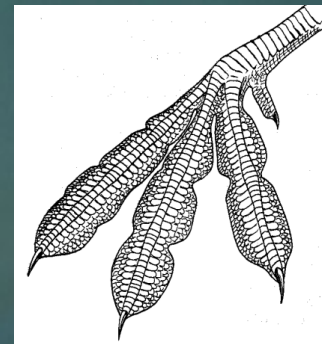
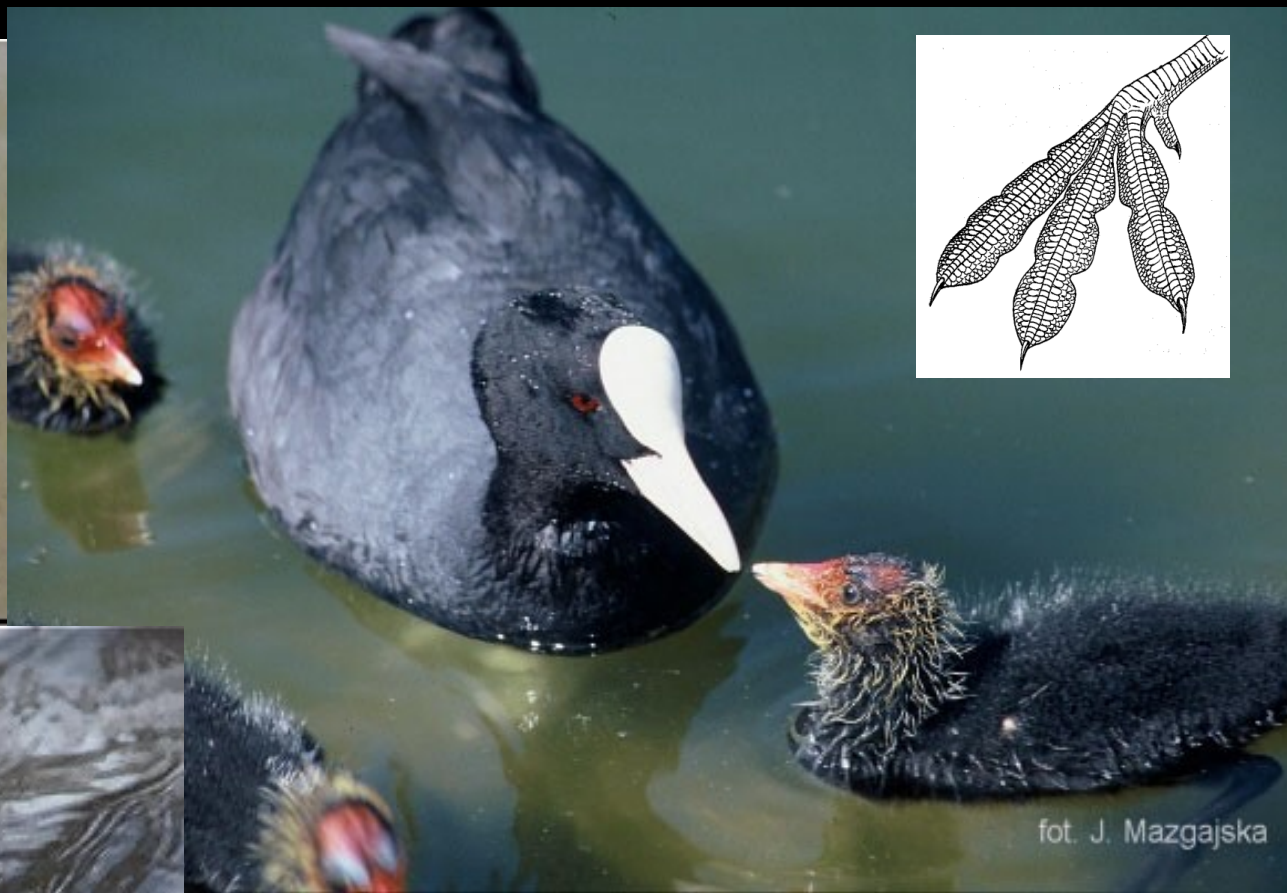
Chřástal malý (*Porzana parva*) (H)

Chřástal polní (*Crex crex*) (H)

Lyska černá (*Fulica atra*) (H)

fot. J. Mazgajska

Slípka zelenonohá (*Gallinula chloropus*) (H)

Č: Dropovití – *Otididae*

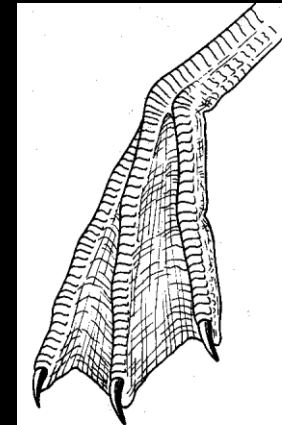
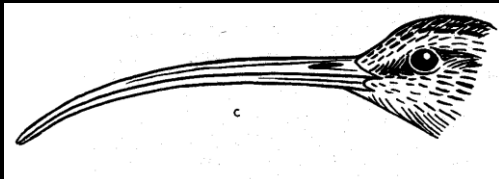
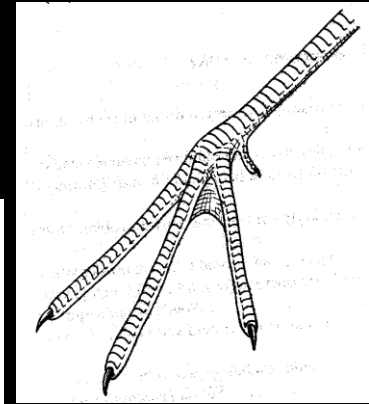
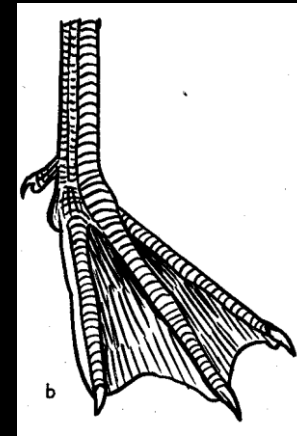
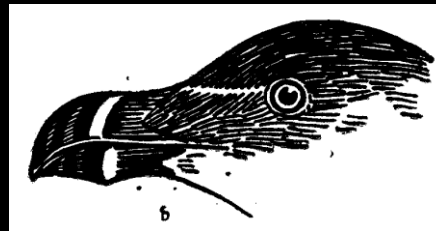
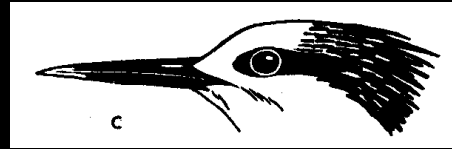
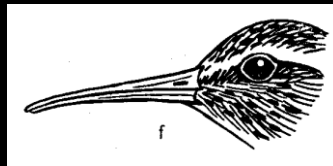
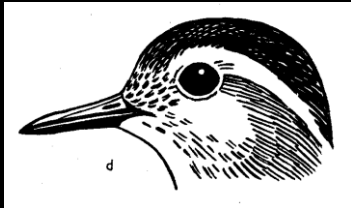
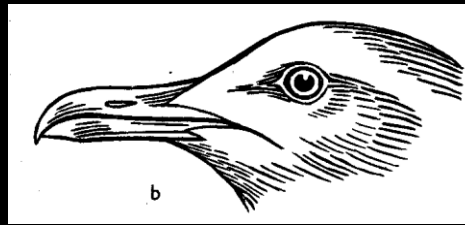
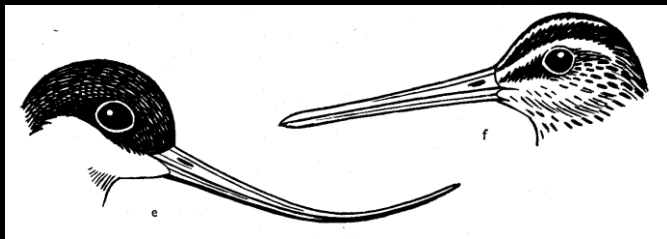
- velcí pozemní ptáci, nejtěžší evropský létající pták (až 20 kg!)
- zcela chybí palec, 3 prsty se zploštělými drápy, bez kostrční žlázy
- ritualizovaný tok, samci větší, hnízdo na zemi, všežravci

Drop velký (*Otis tarda*)

Řád: BAHŇÁCI (=DLOUHOKŘÍDLÍ) (*Charadriiformes*)

- různorodá skupina, většinou vázáni na vodu
- plovací noha (redukce palce), blána často též redukována
- masožravci (hlavně bezobratlí) – různě modifikované zobáky
- dlouhá špičatá křídla – výborní letci, nejdelší tahy
- hnízdo většinou na zemi, nidifugní ml.
- u nás 87 druhů (hnízdí 18)

Č: Tenkozobcovití – *Recurvirostridae*

- dlouhé štíhlé nohy, na prstech částečně plovací blána, někdy kolonie, 4 vejce

Pisila čáponohá
(*Himantopus himantopus*) (h)

Tenkozobec opačný
(*Recurvirostra avosetta*) (h)

Č: Dytíkovití – *Burhinidae*

- středně velcí ptáci, velká hlava s velkýma žlutýma očima, na prstech částečně plovací blána
- otevřená krajina (step), noční aktivita, 2 vejce

Dytík úhorní (*Burhinus oedicephalus*)

Č: Kulíkovití – *Charadriidae*

- menší ptáci, krátký zobák, krátký krk, velké oči, palec silně redukován či chybí, kratší nohy, 4 vejce
- otevřená krajina, nejčastěji mělčiny a břehy vod

Kulík říční
(*Charadrius dubius*) (H)

Kulík písečný
(*Charadrius hiaticula*)

Kulík hnědý (*Charadrius morinellus*) (H)

Čejka chocholatá (*Vanellus vanellus*) (H)

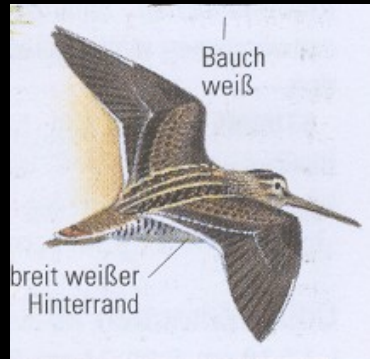
Č: Slukovití – *Scolopacidae*

- malí až velcí ptáci, dlouhý zobák a nohy, palec částečně vyvinut
- otevřené i lesní biotopy, hnízdo na zemi či na stromech, 4 vejce

Sluka lesní (*Scolopax rusticola*) (H)

Bekasina otavní (*Gallinago gallinago*) (H)

Břehouš černoocasý (*Limosa limosa*) (H)

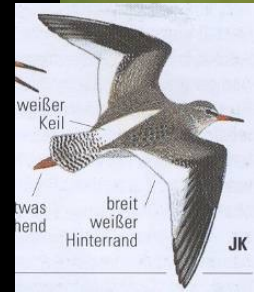
Koliha velká (*Numenius arquata*) (h)

VODOUŠI – rod *Tringa* (u nás 7 druhů)

Vodouš tmavý
(*Tringa erythropus*)

Vodouš rudonohý (*Tringa totanus*) (H)

Vodouš šedý (*Tringa nebularia*)

Vodouš kropenatý (*Tringa ochropus*) (H)

Vodouš bahenní (*Tringa glareola*)

Pisík obecný (*Actitis hypoleucos*) (H)

JESPÁCI – rod *Calidris* (u nás 11 druhů)

Jespák obecný (*Calidris alpina*)

Jespák křivozobý (*Calidris ferruginea*)

Jespák malý (*Calidris minuta*)

Jespák šedý (*Calidris temminckii*)

Jespák bojovný (*Philomachus pugnax*)

Č: Rackoví – Laridae

- většinou světlé zbarvení, plovací noha (3 prsty s plovací blánou)
- výborní letci a plavci, silný hákovitý zobák – všežravci, mrchožrouti
- kolonie, mokřady a moře

Racek bělohlavý a středomořský (*Larus cachinnans* a *L. michahellis*) (H)

© Jan Ševčík

Racek bouřní (*Larus canus*) (H)

Racek chechtavý (*Chroicocephalus ridibundus*)

(H)

Racek černohlavý (*Larus melanocephalus*) (H)

Marek Keppert

Č: Rybákovití – *Sternidae*

- štíhlí ptáci, vidličnatě ukončený ocas, krátké nohy, úzká křídla – výborní letci
- úzký špičatý zobák, lov ryb, většinou světlí s tmavým temenem
- kolonie, mokřady a moře

Rybák obecný (*Sterna hirundo*) (H)

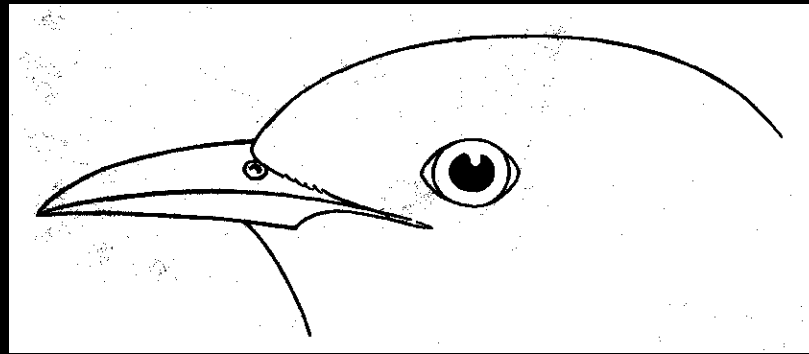

Rybák černý (*Chlidonias niger*) (H)

Řád: KUKAČKY (*Cuculiformes*)

- úzký špičatý zobák, dlouhá špičatá křídla, dlouhý ocas
- vratiprst, potravou hmyz, nidikolní ml.
- hnízdní parazitismus (jen u některých druhů), netvoří páry
- u nás 1 druh

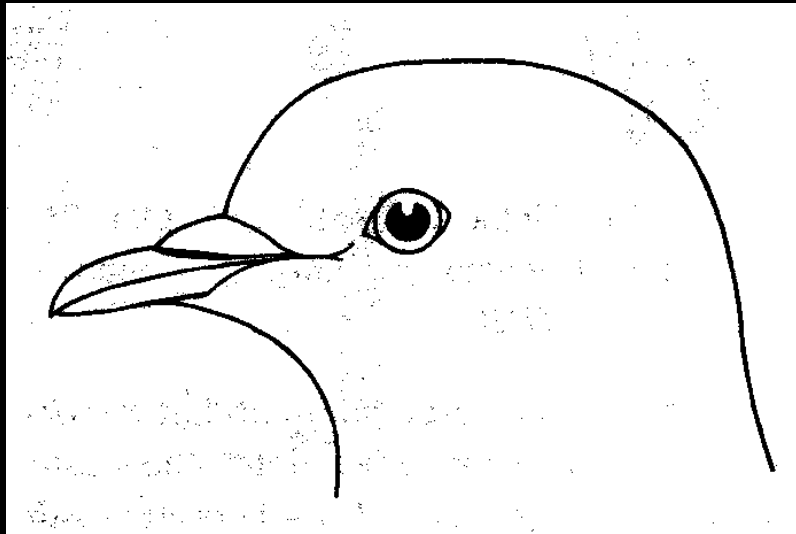
Č: Kukačkovití – Cuculidae

Kukačka obecná (*Cuculus canorus*) (H)

Řád: MĚKKOZOBÍ (*Columbiformes*)

- zavalití ptáci, dlouhá špičatá křídla – dobří letci
- měkké lysé ozobí (v něm nozdry), kráčivé nohy (anizodaktylní)
- umí pít vodu sáním, drobivé prachové peří
- mělká hnízda z větviček či dutiny, nidikolní ml. (krmí výměškem volete)
- hlavně rostlinná potrava
- u nás 5 druhů (všechny hnízdí)

Č: Holubovití – Columbidae

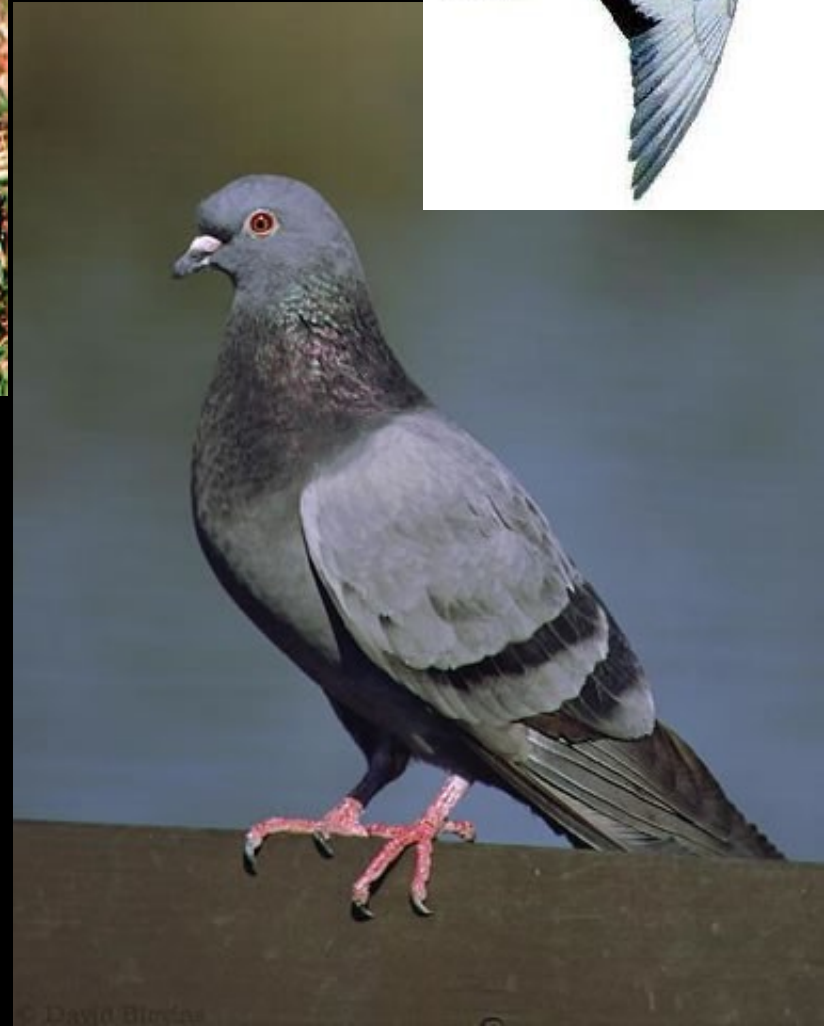
Holub hřivnáč (*Columba palumbus*) (H)

Holub doupňák (*Columba oenas*) (H)

Holub domácí (*Columba livia* fa.*domestica*) (H)

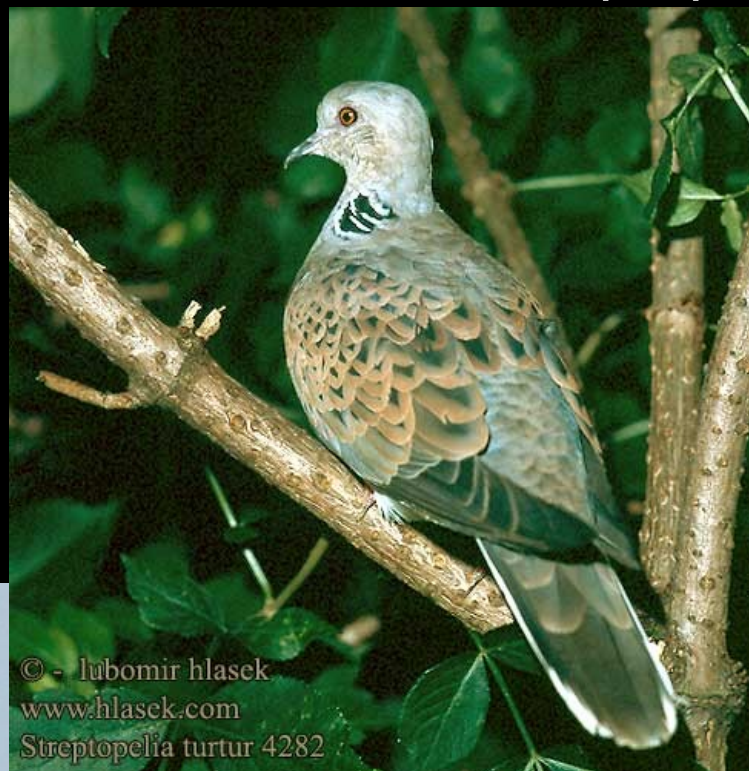

Hrdlička zahradní (*Streptopelia decaocto*) (H)

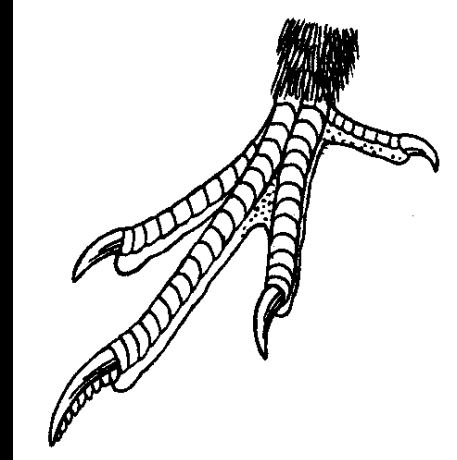
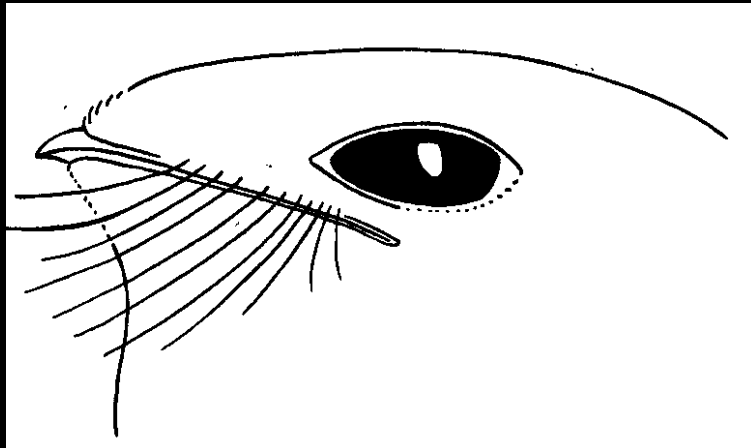

Hrdlička divoká (*Streptopelia turtur*) (H)

Řád: LELKOVÉ (*Caprimulgiformes*)

- noční, skrytě žijící ptáci, kryptické zbarvení a chování
- plochá hlava, zobák krátký široký s vibrisy, velké oči
- krátké nohy s částečným vratiprstem
- dlouhá špičatá křídla, měkké peří, let připomíná netopýry
- loví hmyz v letu, hnízdo na zemi, nidikolní ml.

Č: Lelkovití – Caprimulgidae

Lelek lesní (*Caprimulgus europaeus*) (H)

Jens E

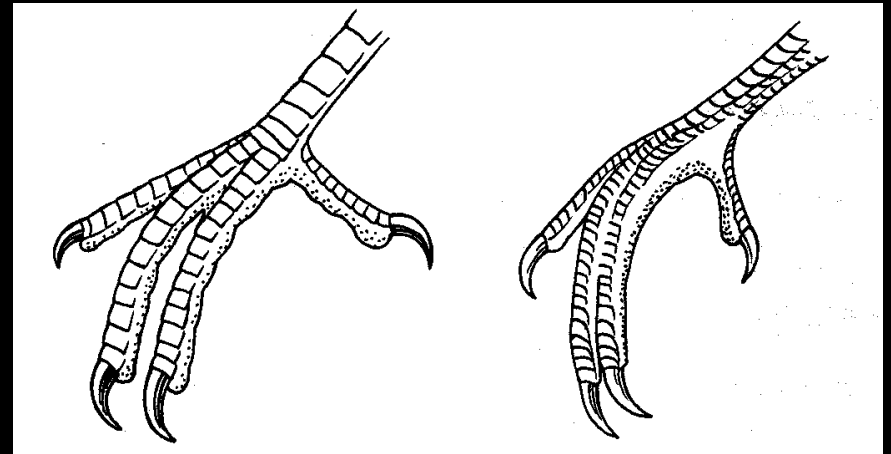
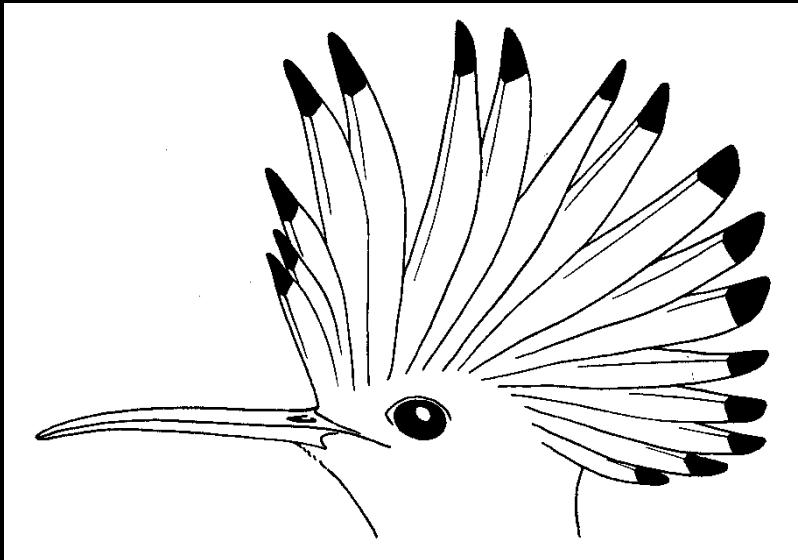

(c) Mark Piaz

Řád: SROSTLOPRSTÍ (*Coraciiformes*)

- různorodý řád masožravých ptáků, pestré zbarvení, dlouhý zobák
- 2 přední prsty při bázi srostlé – syndaktylní noha
- tuhé peří, hnízdí hlavně v dutinách, nidikolní ml.
- u nás 4 druhy (3 hnízdí)

Č: Ledňáčkovití – Alcedinidae

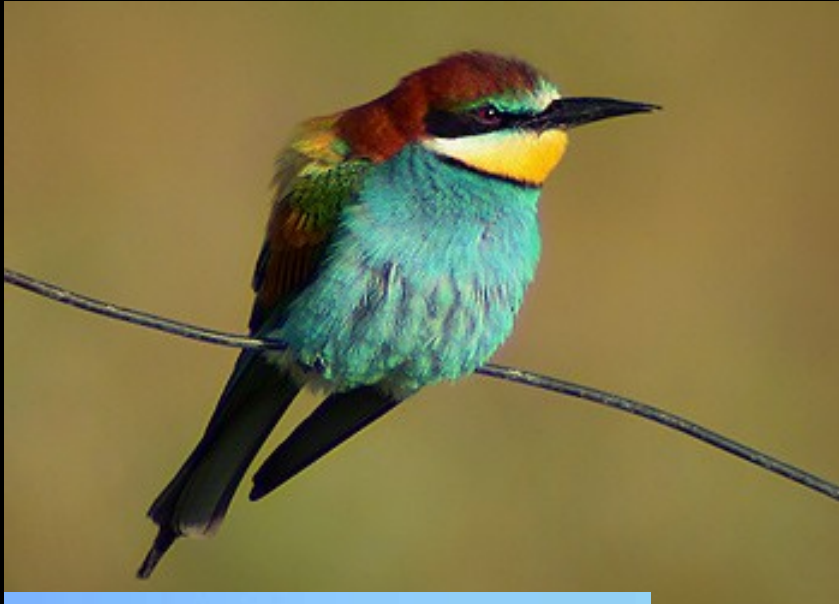
- dlouhý silný špičatý zobák, krátká křídla a ocas, srůst prostředních prstu po celé délce, hnízdí v břehových norách, lov rybek či jiných živočichů

Ledňáček říční (*Alcedo atthis*) (H)

Č: Vlhovití – Meropidae

- štíhlí ptáci, dlouhý špičatý zobák a křídla, dlouhý ocas, protažené střední rýdovány, koloniální, břehové nory, lov hmyzu v letu (hlavně blanokřídlí)

Vlha pestrá
(*Merops apiaster*)
(H)

Č: Mandelíkovití – *Coraciidae*

- mohutnější, silný široký zobák – lov bezobratlých i obratlovců
- dlouhá špičatá křídla, krátké nohy, hnízdí v dutinách

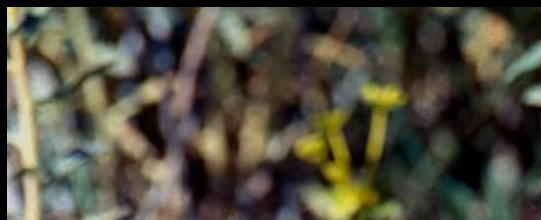
Mandelík hajní (*Coracias garrulus*)

Č: Dudkovití – *Upupidae*

- dlouhý zahnutý zobák, výrazná chocholka, polootevřená krajina, hnízdí v dutinách, potravu hledá na zemi (bezobratlí i obratlovci)

Dudek chocholatý (*Upupa epops*) (H)

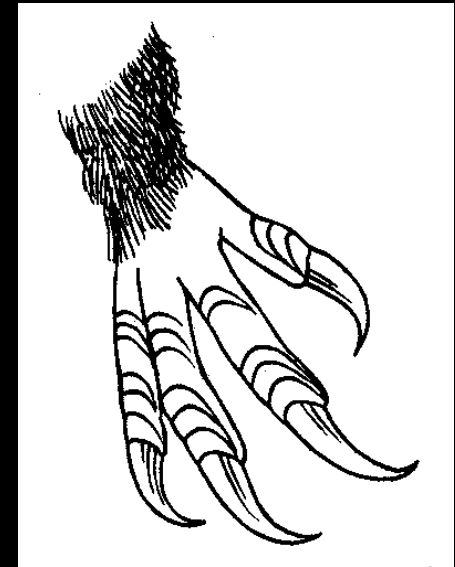
© - lubomir hlasek
www.hlasek.com
Upupa epops 2577

l. hlasek
hlasek.com
Upupa epops 11006

Řád: SVIŠŤOUNI (*Apodiformes*)

- extrémní letoví specialisti s mohutnou létací svalovinou, dlouhá ruční část křídla s dlouhými letkami, slabé nohy, potravu získávají v letu, nidikolní ml.
- u nás 2 druhy (1 hnízdí)

Č: Rorýsovití – *Apodidae*

- dlouhá srpovitá křídla, krátký vidličnatý ocas, velmi krátké nohy s drápy – závěsné (pamprodaktylní – všechny 4 prsty dopředu)
- krátký rozeklaný zobák – lov hmyzu v letu
- v letu kopulují i spí, kolonie (skály, budovy)

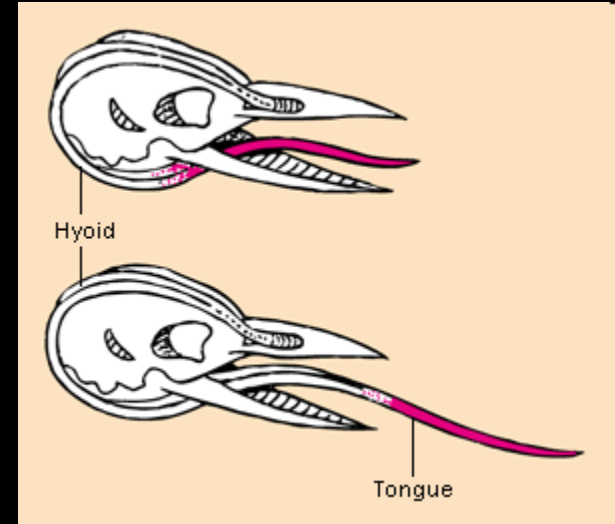
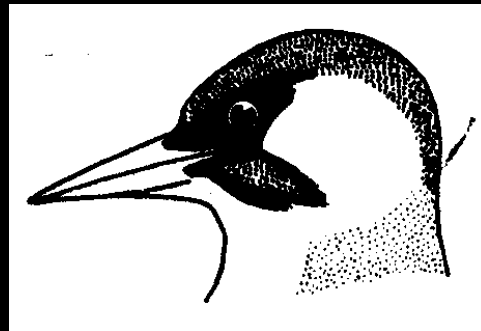
Č: Rorýsovití – Apodidae

Rorýs obecný (*Apus apus*) (H)

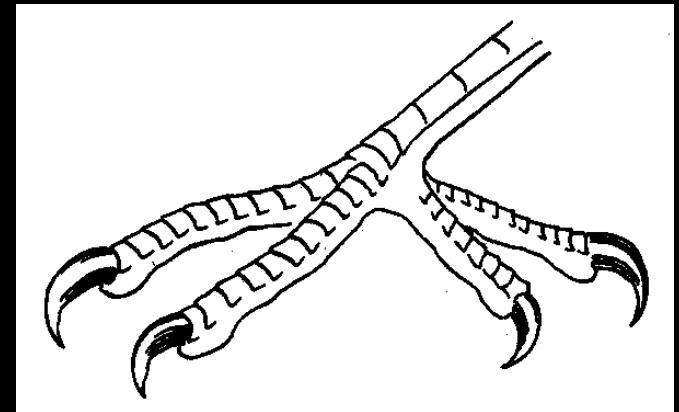
Řád: ŠPLHAVCI (*Piciformes*)

- stromoví ptáci, šplhavá (zygodaktylní) noha – dva prsty dopředu a dva dozadu, tuhé opeření, hnízdění v dutinách, nidikolní ml.
- u nás 10 druhů (všechny hnízdí)

Č: Datlovití – *Picidae*

- dlouhý špičatý zobák, zpevněná lebka
- dlouhý jazyk se štětičkou
- tuhý ocas (podpora šplhu), obloukovitý let
- pestré zbarvení, akustická komunikace
- vydlabávají stromové dutiny
- potravou hmyz, rostlinné části

Č: Datlovití – *Picidae*

Krutihlav obecný (*Jynx torquilla*) (H)

© David Nichols
www.wildlife-photographer.co.uk

Žluna zelená (*Picus viridis*) (H)

Žluna šedá (*Picus canus*) (H)

Datel černý (*Dryocopus martius*) (H)

sef hlasek
hlasek.com
opus martius 8585

© - lubomir hlasek
www.hlasek.com
Dryocopus martius 6180

Strakapoud velký (*Dendrocopos major*) (H)

Strakapoud jižní (*Dendrocopos syriacus*) (H)

Strakapoud prostřední (*Dendrocopos medius*) (H)

© Jan Ševčík

Ševčík

© - josef hlasek
www.hlasek.com
Dendrocopos medius 2414

Strakapoud malý (*Dendrocopos minor*) (H)

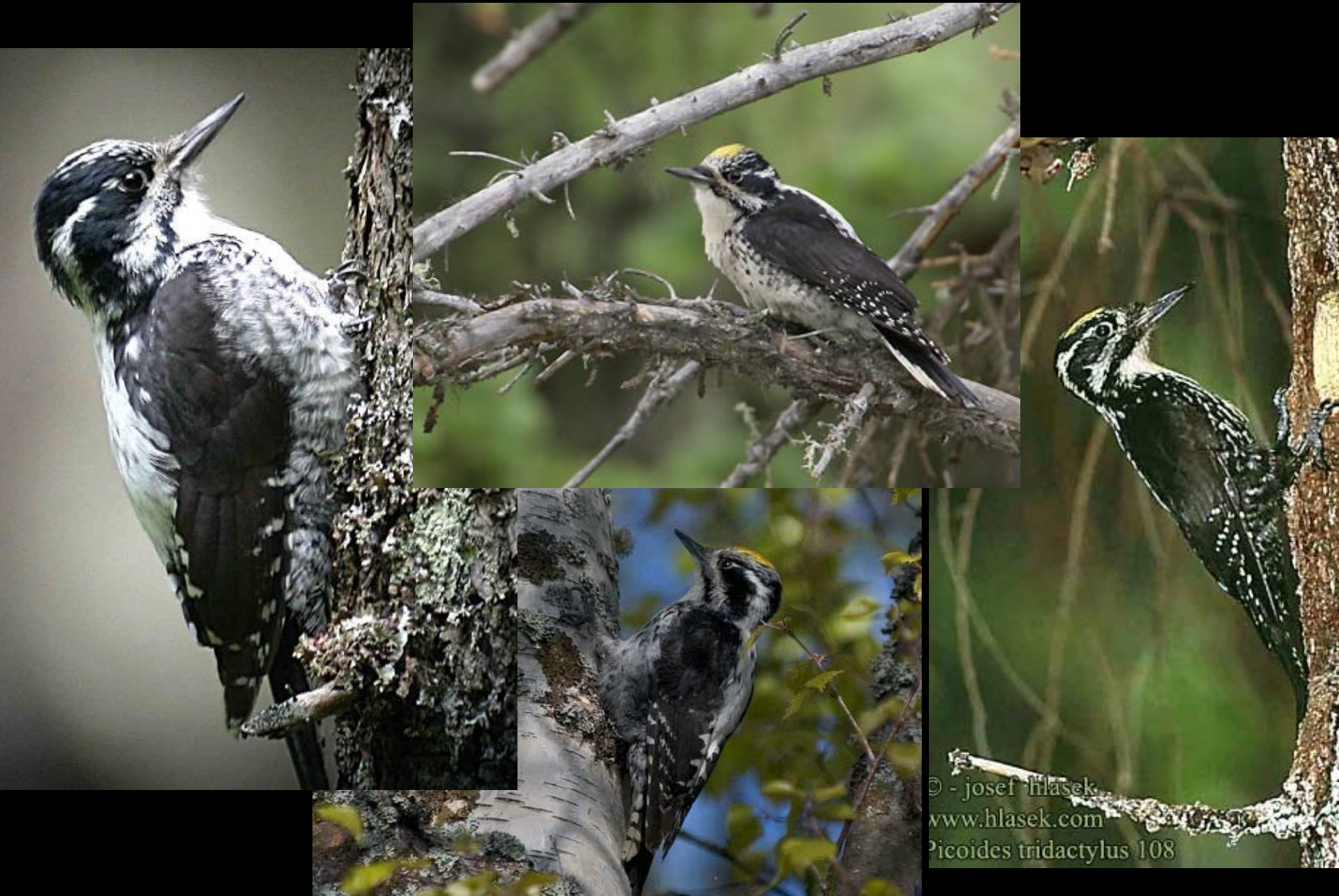
hlasek
com
minor 8107

Pic épeichette
(*Dendrocopos minor*)

Strakapoud bělohřbetý (*Dendrocopos leucotos*) (H

Datlík tříprstý (*Picoides tridactylus*) (H)

© - josef hlasek
www.hlasek.com
Picoides tridactylus 108